

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Til

Borgmestrene og

plancheferne i Sorø, Holbæk, Slagelse og Kalundborg kommuner

København den 6. oktober 2026

(25.08.2026)

Hvem bestemmer over vores fælles rum?

Akademiraadet er blevet opmærksom på det tværkommunale projekt *Mega Art Sjælland*, der har som ambition at skabe en række monumentale vægmalerier på siloer og industribygninger på Vestsjælland. De første værker er allerede realiseret, og flere er under udvikling. Det aktualiserer, i Akademiraadets øjne, behovet for uvildig kunstfaglig rådgivning i kommunerne.

Som udgangspunkt hilser Akademiraadet selvfølgelig ambitionen om at arbejde med kunstneriske projekter i det offentlige rum velkommen. Men *Mega Art* rejser nogle principielle spørgsmål, som rækker ud over det konkrete projekt.

Man kan diskutere, om værker af denne karakter skal forstås som billedkunst, eller om de snarere befinder sig i grænsfeltet mellem kunst, kulturhistorisk formidling, destinationsudvikling og kommunale vartegn. Akademiraadet ønsker ikke at afgøre den diskussion eller foretage en kunstnerisk bedømmelse af de enkelte værker. Men netop fordi grænserne kan være flydende, bliver spørgsmålet om processen vigtige.

Store visuelle indgreb er et fælles anliggende

For hvem bestemmer over de visuelle forandringer af vores fælles offentlige rum? Og på hvilket fagligt grundlag træffes beslutningerne?

Mega Art udfolder sig i meget store formater. Når et monumentalt billede placeres på en 30 eller 40 meter høj silo, bliver det et markant og potentielt langvarigt visuelt indgreb i en by eller et landskab. Det bliver en del af det fælles miljø, som borgerne ikke selv har mulighed for at vælge til eller fra.

På arkitekturens og byggeriets område er det en selvfølge, at større projekter, også dem, der er placeret på private arealer, gennemgår faglige og myndighedsmæssige vurderinger, og at projekter med væsentlig betydning for omgivelserne behandles gennem kommune- og lokalplanlægning med offentlighed og høringsmuligheder. Et kunstnerisk eller visuelt indgreb kan have en tilsvarende markant virkning på oplevelsen af et sted, selv om det juridisk er noget andet end et byggeprojekt.

Akademiraadet mener derfor, at borgerne med rimelighed bør kunne forvente, at også store og dominerende visuelle projekter i deres fælles omgivelser bliver til på baggrund af transparente processer og et solidt fagligt vurderingsgrundlag. Det handler ikke om at opstille endnu et bureaukratisk godkendelsessystem, men om at skabe de bedst mulige forudsætninger for kvalificerede beslutninger om vores fælles rum.

Beslutninger om kunst i det offentlige rum kræver kunstfaglighed

Kommunerne spiller en væsentlig rolle for billedkunsten i Danmark. De ejer bygninger, pladser, parker og andre offentlige rum, administrerer kunstsamlinger og gennemfører eller medfinansierer kunstprojekter.

Beslutninger om kunst i det offentlige rum er derfor ikke alene et spørgsmål om økonomi, planlægning, turisme, kulturformidling eller lokalpolitik. De indebærer også kunstfaglige vurderinger af eksempelvis kunstopgaver, kunstnervalg, udvælgelsesformer, kunstneriske forslag og værkernes samspil med arkitektur, byrum og landskab.

Den kunstfaglighed, som kan være til stede hos en kunstner, kurator, producent eller anden aktør, der selv er involveret i et konkret projekt, er heller ikke det samme som uvildig kunstfaglig rådgivning af kommunen som offentlig beslutningstager.

Et billedkunstråd er ikke en smagsdomstol

Akademiraadet anbefaler derfor, at alle landets kommuner har adgang til permanent, uvildig og professionel billedkunstfaglig rådgivning.

Et kommunalt billedkunstråd skal ikke bestemme, hvilken kunst en kommune skal have, eller fungere som en smagsdomstol. Dets opgave er at kvalificere beslutningsgrundlaget og sikre, at kunstneriske spørgsmål behandles med relevant faglighed, på samme måde som kommunerne inddrager faglig ekspertise inden for eksempelvis arkitektur, planlægning, kulturmiljø, miljøspørgsmål osv. Et råd rådgiver og kommunens politikere og forvaltninger træffer herefter beslutningerne på et kvalificeret og transparent grundlag.

Et fælles råd kan være en vestsjællandsk model

Akademiraadet kan ikke se, at Sorø, Holbæk, Slagelse eller Kalundborg kommuner i dag har permanente kommunale billedkunstråd. Akademiraadet opfordrer derfor de fire kommuner til at overveje at etablere en fast struktur for uvildig billedkunstfaglig rådgivning.

Den enkelte kommune behøver ikke at etablere sit eget billedkunstråd, flere kommuner kan også gå sammen om et fælles kommunalt billedkunstråd, der stiller professionel kunstfaglig kompetence til rådighed på tværs af kommunegrænserne.

Netop på Vestsjælland kunne en sådan model være relevant. Et fælles råd vil kunne samle ressourcer og faglige kompetencer og opbygge erfaring på tværs af kommunernes kunst-, bygge-, by- og landskabsprojekter. Statens Kunstfonds eksisterende ordning for kommunale billedkunstråd giver allerede mulighed for, at flere kommuner etablerer et billedkunstråd i fællesskab.

Mega Art som anledning til en principiel diskussion

Mega Art kan dermed være anledning til en bredere og fremadrettet diskussion. Ikke alene om, hvad der er kunst, eller om det enkelte værk falder i ens smag, men om hvem, der træffer beslutninger om markante visuelle indgreb i vores fælles rum, hvordan beslutningerne træffes, og hvilket fagligt grundlag de hviler på.

Akademiraadet anbefaler derfor, at Sorø, Holbæk, Slagelse og Kalundborg kommuner undersøger muligheden for enten at etablere egne kommunale billedkunstråd eller i fællesskab etablere et vest-sjællandsk billedkunstråd.

Det vil styrke kommunernes beslutningsgrundlag, skabe større transparens omkring offentlige kunst-opgaver og give billedkunsten en stærkere faglig forankring i den kommunale udvikling. Alt sammen med det grundlæggende formål at skabe de bedst mulige kunstneriske og visuelle resultater i de rum, vi er fælles om.

Akademiraadet rådgiver gerne om hvordan etablering af kommunale eller fælles kommunale billedkunstråd bedst kan etableres og organiseres. Se venligst vedhæftede anbefalinger.

Venlig hilsen

AKADEMIRAADET

Når Akademiraadet henvender sig med en udtalelse, er det med et ønske om at tilbyde et kunstfagligt perspektiv, der kan understøtte offentlige beslutningstageres visioner for lokal udvikling.

Som samfundets uvildige rådgiver inden for billedkunst og arkitektur ønsker vi at bidrage positivt til de lokale processer. Vores udtalelser tager oftest afsæt i konkrete sager, men vi bestræber os altid på at løfte blikket og belyse bredere, principielle perspektiver, som kan inspirere og skabe værdi lokalt.

Vi har stor respekt for det politiske og administrative råderum i kommunerne. Og vores uafhængige kunstfaglige vurderinger skal derfor ses som et konstruktivt bidrag, der har til formål at kvalificere jeres beslutningsprocesser. Det er således vores håb, at vi med vores udtalelser kan være med til at bidrage til, at udviklingen af vores fælles byggede og visuelle omgivelser hviler på et godt fagligt fundament – til glæde for både kommunen og dens borgere.